

MABUBUHAY, MAMAMATAY

MABUBUHAY, MAMAMATAY

Labindalawang Pagpasa Mula sa Katahimikan Patungo sa Ingay

KOMUNIKASYON

Ang unang nakipag-usap ay ang mga primitibong taong walang damit. Ang unang nag-ulat ay ang mga primitibong taong may damit, at may press card. Mga primitibong tao pa rin. Walang nagbago. Maliban lamang na kinailangan ng mga nauna na malampasan ang buhay. Ang mga sumunod ay kumikita sa pagbabalik-buhay sa mga nakaligtas. Walang panahon dito para sa pagtatalo o pamumuna. Hindi ko kailanman ginawa ang alinman sa dalawa. Ang gusto kong gawin ay ikuwento ang antropolohikal na pagkakaiba ng dalawa, sa pamamagitan ng mga kuwento. Ang unang tunay na anyo ng komunikasyon — at dito ay tatalon ang lahat mula sa kanilang upuan — ay ang katahimikan. Bago pa ang salita. Bago pa ang tinig. Bago pa ang kumpas. Bago pa ang tindig. Palaging sinusukat ng katahimikan ang talino ng isang tao sa kakayahan nitong magproseso at magpasiya. Hindi kailanman kabaligtaran. At ang mga lalaki, nagkakatipon, ay nanatiling tahimik. Pinagmamasdan ang mga bituin. Ang abstrakto. Ang ginuguni-guni. Hanggang, mula sa malayo, isang pangkat ng mga babae — tiyak na sila lamang — ang nagsimulang mag-usap sa isa't isa. Mahinang tinig. Kontroladong tono. Kontroladong ritmo. Isang maayos na kadensiya. Bawat salita ay maingat na inilagay. Walang ipinaubaya sa tsansa.

Ngunit ang unang aral na iniwan ng katahimikan sa sangkatauhan ay hindi ang pagpipigil sa sarili. Isa itong metodo. Ang huling hangganan sa loob ng bawat espasyo kung saan ginagawa ang mga tunay na pasiya. At ang ingay sa loob ng katahimikan ang tanging bagay na hindi kailanman nawawala. Nanggagaling ito

sa loob. Emosyonal at kognitibo. Lohikal at makatwiran. Instinktibo at mapagdamdam. Lahat nang sabay-sabay. Ang tanging tunay na may kakayahang humawak nito ay nananatili, gaya ng dati, ang mga babae. Napakabuo, napakagamitin, kaya ipinagkaloob din sa kanila ang tungkuling ipagpatuloy ang pagpaparami ng tao. Para sa lahat ng iba pang hindi ko nasaklaw dito, ipinaubaya ko ito sa sariling karanasan ng bawat isa. Iyon ang pinakamagandang bahagi ng ating pagkatao. **IMPORMASYON**

Ipinaaalala sa akin ng impormasyon ang isang larong nilalaro namin noong mga bata kami. Lahat nakabilog. Ibinubulong ng unang tao ang isang salita sa tainga ng susunod. Dumadaan ito sa hanay ng labindalawang tao. Ang lumalabas sa kabilang dulo ay kadalasang isang putok ng halakhakan. Puwedeng tumakbo ang laro sa iisang salita o sa isang buong pangungusap. Ganito ang nangyayari. Magsimula sa **MABUBUHAY**. Pagkalipas ng labindalawang pagpasa, ang salitang lumabas sa kabilang dulo ay **MAMAMATAY**. Magsimula sa **ALAM NAMING LAHAT NA MABUBUHAY SIYA**. Pagkalipas ng labindalawang pagpasa ay bumalik ito bilang **ALAM NG LAHAT NA PATAY NA SIYA**. **TAKDA ANG LIBING SA IKA-12, GANAP NA 12:00. HA HA HA HA**. Ganoon mismo ang nakikita kong paggalaw ng impormasyon sa midya ngayon. Iisang pambungad na linya sa isang balita, iba-iba ang pag-uulat ng bawat sunod-sunod na pahayagan.

Ang inakala nating larong pambata ay ang mapait na katotohanan ng isang industriya kung saan wala nang naiwan para ihiwalay ang isang tindahan ng dyaryo sa isang silid-balitaan. Sa huli, iisang sinulid ang pinagsasaluhan ng dalawang bagay. Pareho silang anak ng iisang primitibong pinagmulan. Tingnan mo lang kung paano nagbibihis ang mga tao. Isang huling bagay, upang walang magkamali ng akala. Hindi ko sinasabing ako ang huling taong

natira sa mundo. Ang pangalawa lamang sa huli. Ang huli ay nasa hanay pa rin, bumubulong sa tainga ng iba. Maligayang pagbabasa.

Ferdinando

2026 Ferdinando Frega — Nakalaan ang Lahat ng Karapatan. Gillette Audio
— Nakabinbin ang Pagpaparehistro ng Karapatang-Sipi sa Estados Unidos.